

Sygn. akt IV P 41/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2018 r.

Sąd Rejonowy w Człuchowie IV Wydział Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Marek Osowicki
Ławnicy:	-
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Joanna Mucha

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2018 r. w Człuchowie

sprawy z powództwa K. Ł.

przeciwko Skarbowi Państwa Zakładowi Karnemu w C.

zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt IV P 41/18

UZASADNIENIE

Powód K. Ł. wniósł przeciwko Skarbowi Państwa Zakładowi Karnemu w C. o zapłatę kwoty 300 zł z tytułu obniżenia dodatku służbowego za okres od stycznia do marca 2018 r. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że Dyrektor Zakładu Karnego w C. pismem z 14.12.2017 r. D/K.111. (...).2017.IZ obniżył mu dodatek służbowy na okres trzech miesięcy z kwoty 700 zł miesięcznie do kwoty 600 zł. W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda wskazał, iż lakoniczność wskazanej przez Dyrektora Zakładu Karnego w C. przyczyny leżącej u podstaw obniżenia mu wysokości dodatku służbowego, nie pozwala na pełne odniesienie się do zasadności przywołanych podstaw faktycznych, jednak powód zaprzecza ich istnieniu. Powód podnosi, że nie miały miejsca przypadki niewykonania, względnie niedostatecznego wykonania poleceń służbowych w rzeczonym przedmiocie, natomiast program indywidualnego oddziaływania sporządzany był wówczas, gdy istniały ku temu przesłanki, a nie subiektywne oczekiwania. Powód rozumiał i rozumie oczekiwania przełożonych zmierzające do objęcia programem indywidualnego oddziaływania jak najliczniejszego grona osadzonych, jednak w praktyce, w wielu przypadkach było to po prostu niemożliwe.

Pozwany Skarb Państwa Zakład Karny w C. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew strona pozwana podniosła, iż Na podstawie § 2 ust 2 Zarządzenia Nr 25/2017 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z 07.04.2017r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli wewnętrznej w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej zastępca kierownika D. Penitencjarnego kpt. Ł. B. (1) dokonał kontroli kpt. K. Ł. – starszego wychowawcy działu penitencjarnego. W trakcie kontroli ustalono, że w okresie od 03.04.2017r. do 30.11.2017r. powód kpt. K. Ł. nie sporządził żadnego indywidualnego programu

oddziaływania dla skazanych. Oceniono, że powód w stopniu niedostatecznym prowadzi oddziaływania penitencjarne związane z kierowaniem osadzonych do właściwego zakładu karnego tj. zakładu karnego typu półotwartego. W ocenach okresowych osadzonych brak jest prognozy penitencjarnej. W programie aktywizacji zawodowej stwierdzono merytoryczne błędy, brak przesłanek o których mowa w § 5 ust. 1 Zarządzenia (...) Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z 14 kwietnia 2016r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych oraz oddziałów penitencjarnych. Do kompetencji kierownika jednostki organizacyjnej należy ocena pracy funkcjonariusza, a także między innymi ustalanie wysokości dodatku służbowego. Stosownie do wyroku NSA z 17.01.2012 r. I OSK 831/11 co do zasady istnieje ścisły związek pomiędzy przyznaniem dodatku służbowego w określonej wysokości a sposobem wykonywania przez niego obowiązków i zadań. W ocenie NSA dodatek służbowy może być obniżony przy nienależytym wywiązywaniu się z obowiązków służbowych, nienależytej realizacji zadań i czynności służbowych, warunków służby bądź ustania innych przesłanek, które uzasadniały przyznanie go w określonej wysokości.

Sąd ustalił co następuje:

Powód K. Ł. jest funkcjonariuszem służby więziennej w Zakładzie Karnym w C. zatrudnionym na stanowisku starszego wychowawcy.

(bezsporne).

Dyrektor Zakładu Karnego w C. pismem nr (...) z 27.03.2013 r. ustalił powodowi dodatek służbowy w kwocie 700 zł .

(dowód: akta osobowe powoda cz. B k.128).

Zastępca Kierownika D. Penitencjarnego Zakładu Karnego w C. kpt. Ł. B. (1) 30 listopada 2017 r. przeprowadził kontrolę pracy powoda na stanowisku starszego wychowawcy. Podczas kontroli ustalono, że w okresie od 03.04.2017r. do 30.11.2017r. powód nie sporządził żadnego indywidualnego programu oddziaływania dla skazanych. Wychowawca w stopniu niedostatecznym prowadzi oddziaływania penitencjarne związane z kierowaniem osadzonych do właściwego zakładu karnego tj. zakładu karnego typu półotwartego. Specyfika oddziału mieszkalnego E stwarza możliwości swobodnego kierowania do zakładu karnego typu półotwartego znacznie większej ilości osadzonych niż zaproponował wychowawca. Jest to tym bardziej istotne, że ten element oddziaływań penitencjarnych na osadzonych związany jest z możliwością zatrudniania ich poza zakładem karnym. W bieżącym roku zarówno na odprawach penitencjarno-ochronnych jak i na odprawach i szkoleniach działu penitencjarnego wielokrotnie wydawano polecenia, iż tego typu oddziaływania penitencjarne na osadzonych stanowią zadanie ciągłe w pełnieniu obowiązków służbowych przez wychowawców. Ponadto w trakcie kontroli stwierdzono, że w ocenach okresowych K. M. s. A. z 05.07.2017r., W. P. s. J. z 18.10.2017r. oraz P. O. s. M. z 20.10.2017r. brak jest prognozy penitencjarnej. W programie aktywizacji zawodowej stwierdzono merytoryczne błędy, brak przesłanek o których mowa w § 5 ust. 1 Zarządzenia (...) Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z 14 kwietnia 2016r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych oraz oddziałów penitencjarnych.

(dowód: protokół z przeprowadzonej kontroli k.22-23, zeznania świadka Ł. B. k. 114-116 od 00:11:01 do 01:07:46).

Powód w okresie od kwietnia do końca października 2017 r. nie realizował poleceń i celów określanych przez kierownika działu penitencjarnego, nie przedstawił wszystkich osadzonych, którzy kwalifikowali się do systemu półotwartego, zastępca kierownika działu penitencjarnego wyłonił jeszcze 7 skazanych z oddziału powoda. Liczba wytypowanych przez powoda osadzonych była znacznie niższa niż innych wychowawców. Powód prowadził tylko jeden program readaptacji społecznej. Były sytuacje, że powód ze swojego oddziału nie wytypował żadnego skazanego do programu „power” a ówczesny kierownik działu sam typował skazanych z oddziału powoda.

(dowód: zeznania świadka Ł. B. k. 114-116 od 00:11:01 do 01:07:46).

Zakład Karny w C. pismem z 14.12.2017 r. na podstawie art. 58 ust. 3 ustawy z 9.04.2010 r. o służbie więziennej oraz § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 13.01.2011 r. w sprawie dodatków o charakterze stałym do uposażenia funkcjonariuszy służby więziennej, obniżył powodowi dodatek służbowy z dniem 1.01.2018 r. do kwoty 600 zł, w związku z niedostatecznym realizowaniem poleceń przełożonych w zakresie kierowania osadzonych do zakładu karnego typu półotwartego oraz nie sporządzenie żadnego programu indywidualnych oddziaływań w okresie od kwietnia do końca listopada bieżącego roku.

(dowód: akta osobowe powoda cz. B k. 194).

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Ustawa o służbie więziennej kompleksowo reguluje prawa i obowiązki funkcjonariuszy, w ramach stosunków służbowych o charakterze prawno-administracyjnym.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić iż zgodnie z art. 220 ustawy o służbie więziennej spory o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy w sprawach niewymienionych w art. 218 ust. 1 i art. 219 ust. 1 i 2 rozpatruje sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy.

W powołanych wyżej przepisach art. 218 ust. 1 i art. 219 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r., nie wymieniono spraw związanych z obniżeniem dodatku służbowego. Zatem jest dopuszczalna w niniejszej sprawie droga sądowa i właściwy do jej rozpoznania jest sąd pracy.

Przepis art. 58 ust. 1 ustawy o służbie więziennej stanowi, iż funkcjonariusze otrzymują do uposażenia zasadniczego o charakterze stałym dodatki tj. dodatek za wysługę lat, dodatek za stopień i dodatek służbowy. Warunki i tryb przyznawania i obniżania dodatków określa rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 13.01.2011 r. w sprawie dodatków o charakterze stałym do uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy służby więziennej. Stosownie do § 5 ust. 1 rozporządzenia z 13.01.2011 r. dodatek służbowy można obniżyć w razie zmiany lub ustania przesłanek, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 1 i 2.

W przypadku funkcjonariuszy służby więziennej zatrudnionych na stanowiskach niekierowniczych przesłankami przyznania dodatku służbowego jest prawidłowe wykonywanie obowiązków pracowniczych, w szczególności inicjatywa i samodzielność w realizacji zadań służbowych, terminowość i efektywność podejmowanych działań, posiadane kwalifikacje i umiejętności wykorzystywane na zajmowanym stanowisku, a także powierzenie nowych lub dodatkowych obowiązków służbowych lub wystąpienie innej istotnej zmiany warunków służby wymagającej zwiększenia zaangażowania funkcjonariusza w wykonywanie zadań służbowych.

W ocenie sądu katalog kryteriów przyznania dodatku służbowego jest otwarty na co wskazuje zwrot „w szczególności”.

Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego, iż dodatek służbowy ma charakter świadczenia uzupełniającego uposażenie zasadnicze i nie stanowi jego części a więc nie wchodzi w zakres znaczeniowy uposażenia zasadniczego. Są to bowiem zupełnie odrębne składniki uposażenia (vide: wyrok Sądu Najwyższego Izby Pracy i (...) z 5.11.2015 r., III PK 22/15).

Do stosunków uregulowanych w ustawie o służbie więziennej, która kompleksowo reguluje treść stosunków prawno-administracyjnych funkcjonariuszy służby więziennej, przepisy powszechnego prawa pracy znajdują zastosowanie wyłącznie w sytuacji wyraźnego odesłania zawartego w pragmatyce służbowej.

W konsekwencji brak odesłania do przepisów art. 41, 42 czy też 45 kodeksu pracy w ustawie o służbie więziennej oznacza, iż w sprawach dotyczących obniżania uposażenia (w tym dodatku służbowego) wskazane normy prawa pracy nie mogą być stosowane.

W niniejszej sprawie powód wniósł o zapłatę kwoty 300 zł z tytułu obniżenia dodatku służbowego za okres od stycznia do marca 2018 r. Powód wskazał, iż nie miały miejsca przypadki niewykonania, względnie niedostatecznego wykonania poleceń służbowych w rzeczonym przedmiocie, natomiast program indywidualnego oddziaływania sporządzany był wówczas, gdy istniały ku temu przesłanki, a nie subiektywne oczekiwania. Powód rozumiał i rozumie oczekiwania przełożonych zmierzające do objęcia programem indywidualnego oddziaływania jak najliczniejszego grona osadzonych, jednak w praktyce, w wielu przypadkach było to po prostu niemożliwe.

W rozpoznawanej sprawie bezsporne było, iż powód pełnił służbę na stanowisku starszego wychowawcy.

Jak wynika z jasnych, logicznych a przez to wiarygodnych zeznań świadka Zastępcy Kierownika D. Penitencjarnego Zakładu Karnego w C. kpt. Ł. B. (1) w okresie od 03.04.2017r. do 30.11.2017r. powód nie sporządził żadnego indywidualnego programu oddziaływania dla skazanych. W ocenach okresowych trzech skazanych brakowało prognozy penitencjarnej. W programie aktywizacji zawodowej stwierdzono merytoryczne błędy. Powód w okresie od kwietnia do końca października 2017 r. nie realizował poleceń i celów określanych przez kierownika działu penitencjarnego, nie przedstawił wszystkich osadzonych, którzy kwalifikowali się do systemu półotwartego, a liczba wytypowanych przez powoda osadzonych była znacznie niższa niż innych wychowawców. Powód prowadził tylko jeden program readaptacji społecznej. Była sytuacja, że powód ze swojego oddziału nie wytypował żadnego skazanego do programu „power” a ówczesny kierownik działu sam typował skazanych z oddziału powoda.

Powyższe zaznania znalazły potwierdzenie w protokole pokontrolnym.

Zatem w stosunku do prawidłowości wykonywania obowiązków służbowych powoda wystąpiły uzasadniane zastrzeżenia. Również inicjatywa własna i a przede wszystkim efektywność działań wychowawczych podejmowanych przez powoda była niezadawalająca. Po stronie powoda brakowało samodzielności zarówno co to typowania osadzonych do systemu półotwartego i innych programów, jak i stosowania aktualnych przepisów.

W ocenie sądu strona pozwana wykazała, że wystąpiły przesłanki fakultatywnego obniżenia powodowi wysokości dodatku służbowego.

Działanie pozwanego w zakresie obniżenia dodatku służbowego miało swoje podstawy zarówno prawne jak i faktyczne. Zdaniem Sądu nie ma podstaw do uznania, że pozwany Zakład Karny naruszył w tym zakresie przepisy normujące sposób ustalania i wysokości dodatku służbowego funkcjonariuszy służby więziennej, a więc 58 ustawy o służbie więziennej oraz przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2011 r. w sprawie dodatków o charakterze stałym do uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy Służby Więziennej (tekst jednolity Dz. U. poz. 278 z 2013).

Niniejsza sprawa nie jest sprawą ze stosunku pracy a jedynie sprawą związaną ze stosunkiem pracy i oddaną do rozstrzygnięcia sądu powszechnego z mocy przepisu szczególnego (art. 1 k.p.c. w zw. z art. 476 § 1 p. 1 k.p.c.), co oznacza pod względem materialnoprawnym konieczność analizy prawidłowości działania pozwanego pod względem przepisów ustawy o służbie więziennej nie zaś pod względem naruszenia przepisów kodeksu pracy, które nie znajdują tu zastosowania. Analizując pod tym względem prawidłowość działania pozwanego Sąd stwierdził, iż obniżenie dodatku służbowego było prawidłowe zaś roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Mając na uwadze powyższe sąd oddalił powództwo o zapłatę części obniżonego dodatku służbowego za okres od stycznia do marca 2018 r.